

LUNDS UNIVERSITET

Medicinska fakulteten

Institutionen för hälsa, vård och samhälle

Avdelningen för arbetsterapi och gerontologi

Sociala nätverkssajter som aktivitetsarena

– Hos en grupp ungdomar med rörelsehinder

Författare: Hanna Kronkvist,

Emilia Johansson

Handledare: Monika Vestling

December 2010

Kandidatuppsats

Adress: Avdelningen för arbetsterapi och gerontologi, Box 157, S-221 00 Lund

LUNDS UNIVERSITET

Medicinska fakulteten

Institutionen för hälsa, vård och samhälle

Avdelningen för arbetsterapi och gerontologi

2010-12-08

Sociala nätverkssajter som aktivitetsarena

– Hos en grupp ungdomar med rörelsehinder

Emilia Johansson och Hanna Kronkvist

Abstrakt

Med Internets frammarsch har olika Internetbaserade mediala former utvecklats. De sociala nätverkssajterna, vilka omnämns som en favorit bland dessa används mycket flitigt av många ungdomar. Forskning har visat att tonåringar med funktionshinder använder Internet på ett liknande sätt som andra jämnåriga, men att de kan ha fler yttre begränsningar gällande användandet. Syftet med studien var att undersöka hur ungdomar med rörelsehinder använder sig utav sociala nätverkssajter som en aktivitetsarena samt hur de upplever användandet. Studien är en tvärsnittsstudie där nätenkät har används som datainsamlingsmetod. Undersökningen hade 8 deltagare. Resultatet analyserades genom manifest och latent innehållsanalys och redovisas med deskriptiv statistik. Det framkom att aktivitetsarenan utökar möjligheterna till social interaktion men kan medföra både för och nackdelar.

Abstract

With the Internet becoming increasingly prominent, various Internet-based media forms have evolved. The social networking site, which is mentioned as a favorite among these is used very frequently by many teenagers. Research has shown that teens with disabilities use Internet in a manner similar to their peers, but they may have more external restrictions on use. The purpose of this study was to investigate how adolescents with physical disabilities use networking sites as an occupational setting. The study is a cross-sectional study in which an online survey was used as data collection method. The results were analyzed by manifest and latent content analysis and demonstrated with descriptive statistics. It was found that the occupational setting expands opportunities for social interaction, but can have both advantages and disadvantages.

Nyckelord: Arbetsterapi, Aktivitetsarenor, Sociala nätverkssajter, Internet, Ungdomar, Tonåringar, Rörelsehinder

Keywords: Occupational therapy, Occupational Settings, Social Networking Sites, Adolescents, Impaired movement

Kandidatuppsats

Avdelningen för arbetsterapi och gerontologi, Box 157, S-221 00 Lund

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår exemplariska handledare Monika Vestling, som genom processens gång har bidragit med stort stöd och vägledning.

Ett stort tack även till deltagarna i studien, som tagit sig tid att besvara enkäten. Vi vill slutligen tacka vår mellanhand och dennes medarbetare för all hjälp de bidragit med.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Bakgrund.....	4
2.1. Ungdomstiden	4
2.1.1. Rörelsehinder hos ungdomar	6
2.2. Sociala medier	7
2.2.1. Aktivitetsarenan sociala nätverkssajter.....	8
2.2.2. Ungdomar och sociala nätverkssajter.....	9
2.2.3. Ungdomar med rörelsehinder och sociala nätverkssajter	11
3. Syfte	12
4. Metod.....	12
4.1. Instrument	12
4.2. Urvalsutförande	13
4.2.1. Urvalsgrupp	14
4.3. Procedur	15
4.3.1. Bearbetning av den insamlade informationen	15
5. Etiska överväganden	16
6. Resultat	17
6.1. Användandet av sociala nätverkssajter	17
6.1.1. Kommunikation via sajterna.....	17
6.1.2. Upplevelse av användandet.....	18
6.2. Resultat från innehållsanalys	19
6.2.1. Möjligheter till social interaktion	20
6.2.1.1. Kontakt med vänner och andra personer	21
6.2.1.2. Arena där man vågar uttrycka sig och vara social.....	22
6.2.1.3. Kommunikation med personer som bor långt bort.	22
6.2.2. Nackdelar med användandet	22
6.2.2.1. Personer är ej vilka de uppger sig för att vara	23
6.2.2.2. Möten/relationer via sociala nätverkssajter är ej bättre än möten i verkliga livet.....	24
7. Diskussion	24
7.1. Metoddiskussion	24
7.2. Resultatdiskussion	26
8. Konklusion	30
9. Referenser	31
Bilaga.....	

1. Inledning

Antalet individer som har tillgång till Internet har drastiskt ökat över hela världen under de senaste två decennierna. Internetanvändandet blir en allt större och viktigare del av många vuxna och ungdomars liv, och ses av många som en nödvändighet (Lathouwers, de Moor & Didden, 2009). Tonåringar och unga vuxna är entusiastiska Internetanvändare (Pujazon-Zazik & Park, 2010) och studier har visat att tonåringarna är en åldersgrupp som använder sig utav Internet i större utsträckning än andra åldersgrupper (Lathouwers, de Moor & Didden, 2009). En utav de populäraste delarna av Internetanvändandet är användandet av olika typer utav sociala medier och häribland är Sociala nätverkssajter av hög popularitet, framförallt hos de yngre Internetanvändarna (Kaplan & Haenlein, 2010). Det ökande användandet och populariteten hos dessa sajter speglas i sajternas användarantal, då till exempel jätten bland de sociala nätverkssajterna, Facebook under 2010 hade över 350 miljoner aktiva användare. (Foster, Francescucci & West, 2010). I och med det ökande användandet och populariteten hos sajterna håller ett nytt fält inom samhälls- och beteendevetenskapen på att utvecklas. Forskare strävar efter att ökad kunskap och förståelse kring fenomenet skall uppnås, i nästan samma takt som tekniken kring dessa sociala arenor avanceras ytterligare (Williams & Merten, 2008).

2. Bakgrund

2.1. Ungdomstiden

Ungdomstiden beskrivs som en mycket händelserik och signifikant period i en människas liv, då den sociala, fysiska och psykologiska utvecklingen går mycket fort (Hwang & Nilsson, 2007). Definitionen av när denna tid börjar och slutar kan ses dels utifrån ett biologiskt perspektiv, med utgångspunkt från puberteten eller i ett psykologiskt perspektiv relaterat till identitetsutvecklingen (Jerlang et al, 2005).

Erikson (1968) beskriver ungdomstiden som ett sätt att leva mellan barndomen och vuxenlivet vilken präglas av krisen identitet kontra splittring av roller. Krisen förklaras

grunda sig dels i den stora sociala, fysiska och psykologiska utveckling som skett hos individen och dels i att ungdomen upplever en ovisshet inför den kommande rollen som vuxen. Ungdomens upplevda identitetsosäkerhet kan beskrivas som en vilshenhet i vilken man kan ha svårt att samla kraft och fatta beslut utifrån sig själv, den kan även göra det svårt för tonåringen att föreställa sig själv i framtida roller (Wrangsjö, 2004). Denna identitetsosäkerhet beskrivs av Erikson (1968) som ett typ utav lappverk med olika bilder från tidigare upplevelser, känslor och erfarenheter som ännu inte är sammansatt. Kielhofner (2008) beskriver liknade Erikson (1968) ungdomens identitetsosäkerhet, och använder sig då av termen occupational identity, aktivitetsidentitet i relation till ungdomstiden. Utvecklandet av aktivitetsidentiteten utgör grunden för de aktivitetsval som vi gör. Hos ungdomar kan dessa val till exempel vara valet av partner eller karriär. Vidare menar Kielhofner (2008) att processen för aktivitetsval fungerar som ett dynamiskt kontinuum, då identiteten är något som fortsätter att utvecklas i takt med erfarenheter och mognad.

För att ungdomen ska kunna utveckla sin identitet krävs ofta utforskande, ställningstagande och samspel med andra. Sökandet efter identitet innefattar därav utforskande av sociala grupper och roller (Hwang & Nilsson, 2007). En social grupp definieras således som en grupp människor som kommer samman i ett formellt eller informellt syfte, och detta kan handla om interaktion mellan två vänner eller familjemedlemmar, men också medlemskap i en organisation (Kielhofner, 2008). Många aktiviteter och uppgifter utförs i sociala grupper, och därigenom blir individerna i gruppen beroende av varandras utförande av uppgiften (Moyers, 2005). Hos ungdomar är det ofta kamratgruppen som är den närmsta sociala gruppen. Ungdomens intresse förändras till stor del beroende på kamratgruppen och social kontext och blir ett yttrande av identiteten. Kamratgruppen blir även en källa för information utanför gruppen (Kielhofner, 2008). Att söka sig till olika sociala grupper på detta sätt är naturligt för oss människor eftersom vi är sociala grupp-varelser och ofta utför aktiviteter i sociala ändamål, men naturligtvis så finns det även individer som föredrar färre sociala nätverk (Christiansen & Baum, 2005). Utforskande av olika sociala grupper och roller gör så att ungdomar kan prova olika roller som de sedan kan ha som vuxna. Detta hjälper individen att skapa en identitet, aktivitetsidentitet, självständighet och att identifiera de färdigheter som krävs för olika roller. En mycket viktig roll för ungdomen under identitetsutvecklingen är rollen som vän. Och med dessa nya roller medkommer ökade förväntningar från omgivningen och sig själv, gällande aktivitetsutförande främst vad det gäller sociala interaktionsfärdigheter. Med de roller som ungdomen sedan besitter tillkommer olika

aktiviteter, och beroende på vilka sociala grupper ungdomen är en del utav, utförs olika aktivitetsformer inom olika aktivitetsarenor (Kielhofner, 2008). Om få av dessa sociala arenor och därav få alternativ på sociala grupper, roller och aktivitetsval tillhandahålls, försvåras identitetsutvecklingen. Å andra sidan kan erbjudandet av många sociala arenor, och därav många identitetsalternativ bidra till en stormig tonårstid (Hwang & Nilsson, 2007).

2.1.2. Rörelsehinder hos ungdomar

Begreppet rörelsehinder definieras som en typ utav funktionshinder som innebär en nedsättning av kroppsfunktionen som påverkar rörelseapparaten. Den vanligaste diagnosen som orsakar rörelsehinder hos barn och ungdomar är Cerebral Pares. Andra vanligt förekommande rörelsehinder hos ungdomar är ryggmärgsbråck och olika typer utav muskelsjukdomar (Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar [RBU], 2010). Ungdomar med rörelsehinder kan uppleva sig som hindrade i relation till omgivningen. Det är till exempel inte ovanligt att dessa ungdomar stöter på problem i form av fysisk otillgänglighet i den offentliga miljön (Fange, Iwarsson & Persson, 2002). Kielhofner (2008) påvisar även vikten av miljöns påverkan på individen, då denna kan erbjuda både möjligheter, stöd, krav och hinder. Vidare menar Kielhofner (2008) att människor har olika kapacitet och olika tro på sina förmågor, och därför kan en och samma miljö vara något positivt och stärkande för en person, medan den kan vara negativ och överväldigande för en annan. Platser och objekt är viktiga för att beskriva den fysiska miljön som individen utför aktiviteten i, där platser innebär fysiska utrymmen där aktiviteten utförs, och objekt syftar på föremålen, naturliga eller skapade av människan, som används i den specifika miljön (Kielhofner, 2008). Den otillgänglighet som ungdomen kan uppleva i platser i den offentliga miljön leder lätt till begränsningar gällande aktivitet och delaktighet hos ungdomen, samt ett större behov av hjälp i form av personlig assistans (Fange, Iwarsson & Persson, 2002).

Ungdomen med rörelsehinder kan även ha en svagare grund av självkänsla och självsäkerhet. Självkänsla och självsäkerhet är vanligen det som hjälper ungdomar med att stå ut med den stora förändringen som tonåren innebär (Lagerheim, 2001). Detta försvårar identitetsutvecklingen, vilket resulterar i en osäkerhet över vem man är och en känsla av splittring gällande roller (Erikson, 1968). Kroppsuppfattningen hos ungdomarna med rörelsehinder har i många fall brister redan innan puberteten (Lagerheim, 2001), osäkerheten kring den egna kroppen kan sedan förstärkas ytterligare genom de kroppsliga förändringar som sker i puberteten och funktionshindret kan upplevas tydligare hos ungdomen

(Kristiansen & Trausdóttir, 2004). I och med att rörelsehindret blir mera evident hos ungdomen är detta ännu en försvårande faktor i identitetsutvecklingen som ungdom med rörelsehinder i en omgivning av personer utan rörelsehinder. (Lagerheim, 2001). Den ökade autonomin och frigörelsen från föräldrarna som karakteriserar ungdomstiden (Hwang & Nilsson, 2007) försvåras ofta för ungdomen med rörelsehinder då föräldrarnas eventuella överbeskyddande begränsar denne i att ta egna initiativ och att utforska sociala arenor utanför hemmet (Kristiansen & Trausdóttir, 2004). Denna typ utav begränsning i erbjudandet av sociala arenor, med sociala grupper och roller ger få identitetsalternativ och försvårar därmed identitetsutvecklingen ytterligare (Hwang & Nilsson, 2007).

En studie av Vuillerot et al (2010) visar att ungdomar med rörelsehinder i form utav neuromuskulära sjukdomar upplever kroppsuppfattning, relationer till vänner och familj samt fysiskt och psykosocialt välbefinnande liknande deras jämnåriga utan rörelsehinder. Kinavey (2007) visar däremot i sin studie om ungdomar med ryggmärgsbråck att det förekom en tydlig upplevelse av olikhet i jämförandet med andra, både kroppsligt, mentalt och socialt bland den nämnda gruppen. Vidare upplevde dessa ungdomar svårigheter eller en total avsaknad av sociala aktiviteter med jämnåriga och andra fritidsaktiviteter, vilket kan jämföras med ungdomarna med neuromuskulära sjukdomar, som även de upplevde sig begränsade gällande fritidsaktiviteter (Vuillerot et al 2010). Dessa ungdomar kan således ha en viss avsaknad av det som enligt Kielhofner (2008) är en utav de viktigaste rollerna som ungdom, rollen som vän. De saknar även till viss del delaktighet i sociala aktiviteter i en kamratgrupp (Vuillerot et al 2010) vilket Kielhofner (2008) menar vara där ungdomars intressen förändras, där de kan prova på olika roller och utveckla sin aktivitetsidentitet. Kielhofner poängterar dock att många sociala grupper känner en viss ambivalens mot personer med funktionshinder och att dessa negativa och ambivalenta attityder kan resultera i uteslutande ur gruppen (Kielhofner, 2008). Fange, Iwarsson & Persson, (2002) påvisar att ungdomar med fysiska funktionsbegränsningar till en mycket hög grad vill besöka samma miljöer som deras jämnåriga, men att detta ofta är en omöjlighet på grund av otillgänglighet i den offentliga miljön. För att angripa dessa negativa faktorer behöver den fysiska och sociala omgivningen adapteras (Vuillerot et al, 2010., Kinavey, 2007., & Fange, Iwarsson & Persson, 2002). Otillgänglighetsproblem i den offentliga miljön bör synliggöras och tas upp till diskussion (Fange, Iwarsson & Persson, 2002). Och den sociala miljön bör adapteras då många ungdomar med rörelsehinder kan gynnas av mindre medkännande, och mera utmanande och dynamiska kontakter och relationer med andra. (Vuillerot et al, 2010)

2.2 Sociala medier

Sociala medier är ett samlingsnamn för något som beskriver flera olika mediala former med olika innehåll, och själva begreppet handlar om en grupp Internetbaserade applikationer. Redan på sent 1970-tal fanns det sociala nätverkssajter, där man kunde föra dagbok online (Kaplan & Haenlein, 2010), men det var först på 1990-talet som intresset för hemsidor ökade, vilket ledde till att vem som helst nu lätt kunde dela information om sina privata liv, däribland att publicera foton och information om sig själv (Pujazon-Zazik & Park, 2010). Termen blog, vilken idag är välanvänd, brukades redan på sena 70-talet, men populariteten för mediet ökade med den ökande Internethastigheten. Ur bloggarna växte också snart intresset för de sociala nätverkssajterna fram (Kaplan & Haenlein, 2010). Wilcock (2006) påvisar att många människor i dagens samhälle har välkomnat den ”moderna civilisationen” och accepterat den tekniska förändring som den moderna civilisationen kräver. Denna spiral av förändring kan vara både konstruktiv och destruktiv, eller både och, beroende på vilket synsätt som intas. Människan strävar efter att leva efter sin fulla potential, där kreativitet, nyfikenhet, utforskande, produktivitet och förmåga att anpassa sig ligger i fokus (Wilcock, 2006). Wilcock menar att människan använder sin anpassningsförmåga så effektivt att de uppenbara resultaten blir befolkningsökning, konstant förändring och nyskapelse världen över. Denna globala nyskapelse medför att vi gör saker på nya sätt, men dessa nya sätt är ändå grundläggande inte bara för vår överlevnad, utan även för hälsa och välbefinnande. I takt med att samhället har förändrats, har också sättet på vilket vi umgås och socialiserar gjort detsamma, då vi numera flyttar många av våra aktiviteter inklusive de sociala aktiviteterna, inom den tekniska sfären.

2.2.1 Aktivitetsarenan sociala nätverkssajter

Aktivitetsarenor eller occupational settings är utrymmen inom vilka människor utför olika typer utav aktivitetsformer. Ofta då man talar om dessa arenor syftar man på platser i den fysiska miljön där aktiviteter utförs såsom till exempel i skolan eller på fritidsgården (Kielhofner, 2008). Sociala nätverkssajter är en sorts social arena (Dwyer et al, 2010) inom vilken användarna utför en rad olika aktiviteter. Dessa sajter är en typ utav Internetsidor där användaren skapar en egen profil, som kan innehålla till exempel personlig fakta, bilder, videoklipp, musik (Pujazon-Zazik & Park, 2010) och chat. Andra användare av de sociala nätverkssajterna har således tillgång till andra profiler, som kan delas av vänner, kollegor (Kaplan & Haenlein, 2010) och både kända och okända människor runtomkring (Pujazon-

Zazik & Park, 2010). De sociala nätverkssajterna har nått en mycket hög popularitet, i synnerhet bland yngre användare, och de som används mest är Facebook och MySpace (Kaplan & Haenlein, 2010). Facebook, den största globala sociala nätverkssajten har idag över 350 millioner aktiva användare, varav hälften är inloggade dagligen (Foster, Francescucci & West, 2010). Sajterna möjliggör för användarna att utöka sina sociala nätverk, genom att med hjälp av den information som finns i andra personers profiler finna personer med liknande intressen och värderingar som en själv (Jia, Zhao & Lin, 2010). Kielhofner (2008) menar att intressen och värderingar samt synen på sig själv som aktör är faktorer som är sammanvävda med vårt vardagsliv. Dessa faktorer är avgörande för våra aktivitetsval. Genom de sociala nätverkssajterna kan användarna således sammanföras med personer som ägnar sig åt liknande aktiviteter som en själv (Rozenal, George & Chacko, 2009). Användarna kan även kommunicera och vara delaktiga i grupper, med personer som de kanske aldrig träffar i verkliga livet. Onlinegrupperna består ofta utav personer med delade intressen, detta kan till exempel vara fangrupper, självhjälpsgrupper eller identitetsgrupper (Reich, 2010). Dessa grupper blir således en del utav användarnas sociala miljö, inom vilka deltagarna ägnar sig åt olika aktivitetsformer (Kielhofner, 2004).

Många företag har uppmärksammat de oändliga möjligheterna med de sociala nätverkssajterna och har redan börjat använda sajterna som en arena för bland annat marknadsföring och rekrytering (Foster, Francescucci & West, 2010). Kaplan & Haenlein (2010) menar att sociala nätverkssajter innefattar en hög grad av självutlämnade, då användaren delar information om sig själv till en stor eller en avgränsad grupp vänner. Vidare innefattar dessa sajter en medelmåttig nivå utav social närvaro och media rikedom (Kaplan & Haenlein, 2010). Såväl positiva som negativa aspekter associeras till användandet utav sociala nätverkssajter. Möjligheten till att dela information och hålla kontakt med andra är några av fördelarna med användandet av sajterna, medan problem gällande begränsat privatliv och beroende har uppmärksamats (Foster, Francescucci & West, 2010). Begrepp som "Facebook addict" har myntats som en följd utav de sociala nätverkssajternas frammarsch (Kaplan & Haenlein, 2010).

2.2.2. Ungdomar och sociala nätverkssajter

Överhuvudtaget har på senare tid intresset för att undersöka ungdomar och deras Internetvanor ökat, då allt mer av ungdomarnas tid läggs på denna aktivitet (Lathouwers, de Moor & Didden, 2009, Pujazon-Zazik & Park, 2010, Kaplan & Haenlein, 2010, Foster,

Franscescucci & West, 2010). Internet erbjuder för ungdomen en arena, där denna får chans att utforska sin identitet (Williams & Merten, 2008), och det har även påvisats att personer som känner osäkerhet i sociala relationer vänder sig till olika sociala medier i kommunikationssyfte (Baker, 2009). Ungdomstiden handlar enligt Kielhofner (2008) till stor del om att hitta sin aktivitetsidentitet, möta nya sociala förväntningar samt att hitta nya intressen. Dessa, som nämnts tidigare, bestäm ofta utifrån den sociala kontexten, i detta fall ofta kamratgruppen.

En studie har visat att ungdomar främst använder de sociala nätverkssajterna för att hålla kontakten med vänner de träffar ofta, hålla kontakt med vänner de träffar sällan, gör planer med vänner, skaffar nya bekantskaper samt använder de sociala nätverkssajterna för att flörta (Pujazon-Zazik & Park, 2010). Den sociala kontexten, det vill säga vänskapskretsen, samt att upptäcka nya aktiviteter såsom dejting, blir enligt Kielhofner (2008) en alltmer vital del i tonåringens liv. Ett annat populärt användningsområde inom de sociala nätverkssajterna har också visat sig vara att hålla kontakt med, eller hålla koll på, personer som man tappat kontakten med (Reich, 2010, Foster, Franscescucci & West, 2010). Även om dessa kontakter ibland beskrevs som en smula opersonliga, var det enligt ungdomarna ändå kontakter som var värda att behålla. Många ungdomar menar dock att de använder sociala nätverkssajter för att fördriva tid, främst genom att uppdatera sig på andras eller sin egen profil, och att detta betydde enligt dem själva mer än kontakthållandet i sig (Reich, 2010).

Även negativa aspekter av Internet och sociala nätverkssajter har genom olika studier urskiljts. En studie visade att undersökningspersonerna uppvisade vissa betänkligheter kring att chansen att faktiskt ta kontakt med, och umgås med vänner i verkliga livet minskade (Reich, 2010). Andra avseenden där sociala nätverkssajter kan ha en negativ effekt på användaren, handlar om så kallad nätmobbning, det vill säga att använda exempelvis sociala nätverkssajter till att mobba och trakassera andra personer. Detta kan yttra sig exempelvis genom ryktesspridning på sajterna, genom att meddelanden med hotfullt innehåll skickas till en specifik person eller att oönskade bilder publiceras på personen (Pujazon-Zazik & Park, 2010).

Man har också funnit att online communities nu kan ersätta offline communities, eller åtminstone att båda domänerna har mycket liknande egenskaper i form av att medlemmarna använder dessa sidor (Foster, Franscescucci & West, 2010) medlemmar i dessa communities

ofta stöter på varandra på andra Internetsidor- och grupper. Detta bidrar till att personerna känner en tillhörighet, liknande att stöta på exempelvis en kollega någonstans utanför arbetet. Reed (2005) beskriver occupational behavior som ett sätt för individen att assimilera sig i en identifierad grupp, som kan möta det egna behovet av tillhörighet, produktivitet och livsstrukturerande aktiviteter. En annan bidragande faktor till känslan av tillhörighet i en grupp är att man genom dessa communities får sina behov och önskningar tillfredsställda i form av stöd, känslomässiga kopplingar (Reich, 2010) och att sociala behov blir bemötta (Foster, Franscuccucci & West, 2010, Reich, 2010). Även Kielhofner (2008) betonar vikten av den sociala miljön och menar vidare att människan är en social grupp-varelse, som i stor utsträckning utför aktiviteter i en social grupp.

2.2.3. Ungdomar med rörelsehinder och sociala nätverkssajter

Internet har stor potential att påverka personer med rörelsehinder, på så sätt att det erbjuder en chans att överkomma hinder gällande osjälvständighet och underlätta de sociala kontakterna (Smedema & McKenzie, 2010). Forskningen lider en omfattande brist på kunskap inom området Internetanvändning och ungdomar med rörelsehinder. Studier som har gjorts, påvisade några klara skillnader mellan ungdomar med rörelsehinder och ungdomar utan rörelsehinder. Skillnaderna bestod i att ungdomar med rörelsehinder spenderar mer tid på Internet än ungdomar utan rörelsehinder (Lathouwers, de Moor & Didden, 2009, Suris, Akre, Berchtold, Bélanger & Michaud, 2010), samt att ungdomar med rörelsehinder har fler restriktioner från föräldrar, som handlar om regler gällande Internetanvändandet. Detta tar sig uttryck i att föräldrar sätter upp regler gällande vilka Internetsidor ungdomen har tillåtelse att använda, samt regler kring att träffa personer som ungdomen har haft kontakt med via Internet. Vidare har man funnit att föräldrar till ungdomar med rörelsehinder oftare varnar sina barn om riskerna med Internetanvändning, samt flitigt ger stöd i säkert användande av Internet (Lathouwers, de Moor & Didden, 2009).

Trots de sociala nätverkssajternas stigande popularitet har olika hälso- och sjukvårdsprofessioner varit långsamma med att anta dessa sociala arenor (Rozental, George & Chacko, 2009), och forskningen om dessa sajter i relation till ungdomar med rörelsehinder är bristfällig (Lathouwers, de Moor & Didden, 2009). Avsaknaden av arbetsterapeutisk- och aktivitetsvetenskaplig forskning inom området tydliggjordes under litteraturgenomgången. Författarna av studien fann ingen arbetsterapeutisk litteratur rörande ämnet, vilket får området att framstå som utforskat. Att inom aktivitetsvetenskapen och arbetsterapi få en

ökad förståelse av dessa aktivitetsarenor är av stor vikt, då användande av de sociala nätverkssajterna tar upp en stor del av många ungdomar och vuxnas aktivitetsmönster. Under litteraturgenomgången blev det även tydligt att det inom området sociala nätverkssajter och ungdomar fanns en klar övervikt av litteratur som beskriver de negativa aspekterna av denna arena. Således upplevde författarna en brist av litteratur beskrivande de positiva aspekter och oändliga möjligheter som aktivitetsarenan kan erbjuda tonåringar.

3. Syfte

Studiens syfte är att undersöka hur ungdomar med rörelsehinder använder sig utav sociala nätverkssajter som aktivitetsarenor, samt upplevelsen av användandet.

4. Metod

4.1. Instrument

Som datainsamlingsinstrument till studien användes en nätenkät (Bilaga 1). Enkäten och dess innehåll utformades till fullo utav författarna till studien. Nätenkäten skapades i Google docs med användande av applikationen Spreadsheets. Denna metod förenklar bearbetningen av datan då resultaten från enkäterna automatiskt fylls i i ett kalkylblad efterhand att dessa besvaras. Vid skapande av ett eget formulär är det viktigt att först lista variablerna som ska studeras, det vill säga att frågorna som ställs måste matcha syftet med studien (Olsson & Sörensen, 2001). Detta hade författarna i studien i åtanke då frågorna utformades för att svara på syftet och grundade sig på bakgrundsinformation inom ämnet. Vidare är det viktigt att från början begränsa frågorna, så dessa inte blir för många. För många frågor resulterar ofta i en lägre svarsfrekvens (Ejvegård, 2003). I en enkät är dispositionen av vikt, och en god idé kan vara att börja formuläret med enkla frågor som är lätta att besvara (Olsson & Sörensen, 2001), författarna valde därför att börja den egenutformade enkäten med sociodemografiska frågor rörande exempelvis ålder och kön. Olsson & Sörensen (2001) beskriver också betydelsen av att frågorna kommer i logisk ordning, är enkel och lättfattlig. Detta resulterade i att resterande frågor efter den sociodemografiska delen i enkäten delades in i tre delar. Delarna innefattade följande: del I: allmänt användande av sociala nätverkssajter, del II:

personer du kommunicerar med via sociala nätverkssajter samt del III: upplevelse av användandet av sociala nätverkssajter. Under de olika delarna fanns blandade typer av frågor. Dels frågor med en femgradig ordinalskala som sträcker sig mellan ytterligheterna aldrig och mycket ofta eller inte alls och i mycket hög grad. Sedan mera öppna kvalitativa frågor där intervjupersonen själv skriver sitt svar samt frågor med olika svarsalternativ. Författarna förvissade sig att frågorna var utformade på ett begripligt och entydigt sätt och att inga dubbla eller ledande frågor existerade. Sammanlagt bestod enkäten utav 30 frågor. Då enkäten var utformad och författarna ville förvissa sig om att alla riktlinjer följts i skapandet av denna, skickades en testenkät ut till en liten grupp. Dessa personer fick således komma med synpunkter vad det gällde enkätens utformning och innehåll. Detta resulterade i en liten revidering av enkäten, vilken bestod utav en rättelse av smärre stav- och slarvfel.

4.2. Urvalsförfarande

Det är viktigt att redan i ett tidigt skede av planeringsfasen definiera studiepopulationen, det vill säga, vad som ska ingå i inklusionskriterierna. Detta görs indirekt i samband med att syftet formuleras (Olsson & Sörensen, 2001). Inklusionskriterierna till denna studie blev således att informanterna skulle vara ungdomar, med någon form utav rörelsehinder, som i sin vardag använder sig utav sociala nätverkssajter. Vid urvalsförfarande av en deskriptiv studie är det viktigt att fråga sig om det är möjligt att dra slutsatser om populationen utifrån det urval som gjorts (Olsson & Sörensen, 2001). Då kriterierna för vilka som skall ingå i studiepopulationen matchar syftet ansåg författarna av studien att det skulle vara möjligt att dra slutsatser från denna grupp. Det önskade antalet informanter till studien var mellan 15-20 personer. För att få ihop en urvalsgrupp som mötte inklusionskriterierna valde författarna att ta kontakt med en arbetsterapeut, som praktiserar inom en verksamhet där dessa ungdomar gick att nå. För att påskynda godkännandeprocessen lades ytterligare inklusionskriterier till. Dessa var att undersökningspersonerna antingen var myndiga, då målsmans underskrift ej behövdes, eller att dessa var hemmaboende, och således snabbt kunde få samtycke från målsman.

4.2.1 Urvalsgrupp

Urvalsgruppen som sammanlagt bestod utav åtta personer beskrivs närmare i tabell 1.

Tabell 1. Sociodemografisk data för hela gruppen (n=8)

	<i>n</i>
<i>Ålder</i>	
18	5
19	2
20	1
<i>Kön</i>	
Tjej	5
Kille	3
<i>Boende</i>	
Hemmaboende hos föräldrar	2
Elevhem	6
<i>Civilstånd</i>	
Singel	4
Har flickvän/pojkvän	4

20 informationsbrev skickades till mellanhand, varav 13 stycken personer plockades ut och tillfrågades att delta i studien av mellanhanden. Åtta av dessa personer deltog slutligen i studien, vilket ger ett bortfall på 5 personer. Gruppen bestod utav tre killar och fem tjejer. Åldersfördelningen bland dessa sträckte sig från 18- 20 år. De flesta hade flyttat hemifrån och bodde nu på elevhem. Fyra utav ungdomarna hade pojkvän eller flickvän och fyra stycken var singlar.

Tabell 2. Förekomst av diagnoser (n=8)

	<i>n</i>
Ryggmärgsbråck	4
Cerebral pares	2
Kortväxthet	1
Neuropsykologisk funktionsnedsättning	1
Vet ej	1

Som beskrives i tabell 2 förekom ett par olika diagnoser inom gruppen. Dessa var ryggmärgsbråck, cerebral pares, kortväxthet och neuropsykologisk funktionsnedsättning. En del utav respondenterna hade fler än en utav dessa diagnoser. En respondent uppgav att han inte visste vad, eller om han hade någon diagnos.

4.3. Procedur

Kontakt angående studien togs med arbetsterapeut som arbetar med ungdomar som har olika typer av rörelsehinder. Intresse för studien fanns och författarna kom överens med arbetsterapeuten att denne skulle agera mellanhand om studien kunde genomföras.

Informationsbrev till undersökningspersoner och målsmän, ansvarig chef för verksamheten samt mellanhand utformades. Därefter kontaktades verksamhets- och enhetschef inom den verksamhet där arbetsterapeuten praktiserar. Efter att dessa hade tagit del utav projektplan och samtliga brev skedde en viss revidering utav brev och tillvägagångssätt för datainsamling. På begäran av enhets- och verksamhetschef skickades förfrankerade kuvert med, och ungdomarna uppmanades att skicka samtyckesblanketterna till författarna, istället för, som det var tänkt från början, lämna in dessa till mellanhanden. Denna revidering var enligt verksamhets- och enhetschef nödvändig för att ungdomarna inte skulle känna sig pressade till att tacka ja till att delta i studien. Ett följebrev till informationsbrevet till undersökningspersonerna och målsmän utformades utav verksamhets- och enhetschef.

Informationsbrev och samtyckesblanketter till undersökningspersoner och målsmän skickades, efter godkännande vid ett etikseminarium på Avdelningen för arbetsterapi och gerontologi, Lunds universitet, samt av verksamhets- och enhetschef ut till mellanhanden. Mellanhanden delade därefter ut informationsbrev tillsammans med följebrevet och förfrankerade kuvert till tonåringarna. På samtycketsblanketterna angav undersökningspersonerna sina e-post adresser. På så sätt kunde författarna skicka ut nätenkäten till respondenterna då de underskrivna samtyckesblanketterna var insamlade.

4.3.1. Bearbetning av den insamlade informationen

Resultatet är redovisat med deskriptiv statistik, det vill säga att resultatet av nätenkäten beskrivs med median och spridningsmått (min-max). Därutöver har manifest och latent innehållsanalys använts. Genom denna metod kunde textmassan tolkas och beskrivas utifrån syftet. Textmassan granskades av båda författarna, med användandet av latent innehållsanalys. Meningsbärande stycken ur texten plockades ut och kodades, enligt Graneheim & Lundman (2004). Författarna sammanställde sedan sina vardera analyser, varpå subkategorier och huvudkategorier skapades utifrån de kombinerade koderna. Kategorierna utformades på ett sådant sätt att en tydlig avgränsning mellan dessa påfanns. Därefter identifierades ett övergripande tema, baserat på subkategorier och huvudkategorier. Teman kan beskrivas som ett sätt att länka samman underliggande meningar i olika kategorier

(Graneheim & Lundman, 2004), vilket praktiserades av författarna i denna studie. Manifest innehållsanalys användes även för att bearbeta undersökningspersonernas svar på de öppna enkätfrågorna, vilket är en analysmetod där de syn- och märkbara komponenterna i texten beskrivs och räknas (Graneheim & Lundman, 2004). Förekomsten av de olika citaten räknades ihop och sammanställdes i en tabell (tabell 6).

5. Etiska överväganden

Då författarna förmodade att en stor del av undersökningsgruppen skulle komma att vara under 18 år, riktades informationen till både föräldrar och tonåringar, där en underskrift av målsman fordrades.

I informationsbrevet garanterades absolut konfidentialitet för ungdomarna som deltog i studien. Information om att undersökningen var frivillig gavs, samt att undersökningspersonerna hade rätt att dra sig ur under studien, utan angivande av skäl. Vidare gavs information om att alla dokument under studietiden kommer vara inlåsta, så att inga obehöriga kan läsa dessa, samt att efter undersökningens slut kommer alla dokument att förstöras. Information om syftet med studien gavs, samt information om vilken metod som skulle användas. Det var i detta moment viktigt att ha i åtanke att informationen var framförd på ett sådant sätt att den är förståelig för målgruppen. Att föredra är att informationen ges muntligt såväl som skriftligt, men då undersökningen skedde via Internet, gavs muntlig information inte av författarna. Negativa aspekter med detta kan vara att information går förlorad på vägen, då mellanhanden får agera informatör. Den positiva aspekten är då istället att undersökningen bör gå smidigare, då tonåringarna inte behöver avsätta tid för möte med författarna.

Deltagarna fick även information om hur resultatet kommer redovisas, dvs att resultatet kommer att publiceras på Internet i en uppsatsdatabas och presenteras på ett öppet seminarium, men att konfidentialitet fortfarande garanteras.

6. Resultat

I resultatet presenteras först en redogörelse av respondenternas allmänna användande av sajterna, de personer de kommunicerar med via sajterna samt upplevelsen av användandet. Avslutningsvis redovisas resultaten av innehållsanalysen.

6.1. Sociala nätverkssajter

Den nätverkssajt som användes till största del utav respondenterna var Facebook, vilket användes utav samtliga. Andra sajter som användes var Bilddagboken och Lunarstorm. Majoriteten av gruppen, fem individer uppgav att de vistades inom aktivitetsarenan varje dag. Vidare angav två respondenter att de använde nätverkssajterna två till fyra dagar i veckan. Tiden som spenderades inom aktivitetsarenan angavs utav största delen av gruppen, fem respondenter vara upp till en timme per tillfälle. Resterande del av gruppen, två personer spenderade mellan en till tre timmar inom de sociala nätverkssajterna. Vanligaste förekommande aktiviteter som utfördes av respondenterna inom arenan var att läsa på andras profiler, loggar och status, vilket angavs som vanligt förekommande hos sju utav respondenterna. Vidare var det inom gruppen vanligt att chatta och spela spel via sajterna, dessa aktiviteter angavs som vanligt förekommande utav sex respondenter vardera. Respondenterna upplevde en mycket låg grad av hinder eller begränsningar gällande användandet av sajterna. Här uppgav sju utav respondenterna att de aldrig upplevde sig begränsande gällande användandet, medan en respondent angav sig vara begränsad till en liten del. Upplevelse av begränsningar från föräldrar och assistenter var obefintlig. Däremot kommenterade några i gruppen att de upplevde att deras användande av sajterna begränsades i skolan samt utav begränsad internetuppkoppling eller datortillgång.

6.1.2. Kommunikation via sajterna

Det visade sig att undersökningsgruppen kommunicerade med olika personer via sajterna. Nedan presenteras vilka personer som respondenterna kommunicerar med oftast, samt de vanligaste förekommande syftena med kommunikationen.

Tabell 3. Personer man kommunicerar med via sajterna, n=8

	<i>Median</i>	<i>Min-max</i>
Jämnåriga man träffar dagligen	3	1-4
Vänner man träffar sällan	2,5	2-4
Nära vänner	3,5	2-4
Familj och släktingar	3	1-4
Vuxna man träffar dagligen	3,5	1-4

Min-max= spridningsmått

Ordinalskala 1-5, där 1= aldrig och 5= mycket ofta

Det mest förekommande inom gruppen var att man kommunicerade med nära vänner eller vuxna personer som man träffar dagligen. En utav respondenterna uppgav att dessa vuxna personer kunde vara lärare som man kommunicerar med angående skolarbeten. Dessa svar var således vanligare än att man kommunicerade med familjemedlemmar och släktingar eller jämnåriga personer som man träffade dagligen. De som angavs som minst vanliga att kommunicera med var vänner som man sällan träffar i verkliga livet.

Tabell 4. Syften med kommunikation via sajterna, n=8

	<i>Median</i>	<i>Min-max</i>
Planer med vänner	2,5	1-5
Få nya kontakter	1,5	1-3
Flörta	1	1-1

Min-max= spridningsmått

Ordinalskala 1-5, där 1= aldrig och 5= mycket ofta

När det gäller syftet med kommunikationen inom sajterna angav en relativt liten del utav gruppen att de använde sajterna för att göra upp planer med vänner. Alla respondenter uppgav att de aldrig använde sajterna för att flörta. En låg andel utav gruppen skattade att de träffat nya personer inom aktivitetsarenan. En utav deltagarna förklarar att anledningen till att denne inte tar nya kontakter via sajterna är att det kan vara svårt att närma sig folk. Trots detta angav en fjärdedel utav respondenterna att de har lärt känna nya personer via de sociala nätverkssajterna som de sedan träffat dessa i verkliga livet.

6.1.3. Upplevelse av användandet

Undersökningspersonerna hade spridda meningar gällande upplevelsen av användandet av sajterna. I tabell 5 presenteras det i vilken grad deltagarna upplever nedanstående påståenden.

Tabell 5. Upplevelse med användandet av sajterna, n=8

	<i>Median</i>	<i>Min-max</i>
Delaktighet i grupper	3	2-5
Möjligheter som ej finns i verkliga livet	2	2-3
Uttrycka vem man är	2,5	2-5
Möten på sajterna ersätter möten i verkliga livet	1	1-3

Min-max = spridningsmått

Ordinalskala 1-5, där 1 = inte alls och 5 = i mycket hög grad

Gruppen upplevde att de sociala nätverssajterna erbjöd möjlighet att vara delaktig i grupper med personer som delar ens intressen, åsikter och värderingar. Detta skattades högre än andra påstående gällande upplevelsen av användandet av sajterna. Att sajterna erbjuder möjligheter som ej finns i verkliga livet, upplevdes till liknande grad som att sajterna ger en möjlighet att uttrycka vem man är. Dock framkommer en tydlig skillnad mellan de dessa upplevelser, vilket kan ses på spridningsmättet. Detta förevisar att en del av respondenterna i mycket hög grad upplever att sajterna erbjuder möjligheter att uttrycka vem man är. Kommentarer visar att det som ansågs som viktigt var att kunna uttrycka åsikter samt att det inte fanns några begränsningar på vad man kunde uttrycka via sajterna. En annan kommentar angående möjligheter som sajterna erbjöd som inte finns i verkliga livet lyder som följande:

”Allt jag gör på Facebook kan man göra i verkliga livet, men det är mycket lättare att göra det på Facebook.”

Majoriteten av gruppen anger att de i låg grad ersätter möten i verkliga livet med möten på de sociala nätverkssajterna. En av respondenterna kommenterade frågan med att möten i verkliga livet är för värdefulla för att ersättas med något.

6.2. Resultat från innehållsanalys

Det övergripande temat fanns representerat i samtliga enkätsvar och rubricerades som

*Aktivitetsarenan utökar möjligheterna till social interaktion men kan medföra både för och nackdelar. Temat innehöll två huvudkategorier *Möjligheter till utökad social interaktion via sajterna* och *Nackdelar med användandet av sajterna*. Kategorierna framstod som tydligt separerade. Den första kategorin relaterades till möjligheter och den andra till nackdelar med att använda sociala nätverkssajter. Citat presenteras under varje kategori för att tydliggöra och stödja kategorierna. Tema, huvudkategorier och subkategorier framställs i tabell 6.*

Tabell 6. Resultat från innehållsanalys, n=8

Subkategori	Huvudkategori	Tema
Kontakt med vänner och andra personer		
Arena där man vågar uttrycka sig och vara social	Möjligheter till utökad social interaktion	
Kommunikation med personer som bor långt bort		Aktivitetsarenan utökar möjligheterna till social interaktion men kan medföra både för och nackdelar
Personer är ej de som de uppger sig för att vara	Nackdelar med användandet	
Möten/ relationer via sajterna är ej bättre än möten/relationer i verkliga livet		

6.2.1 Möjligheter till utökad social interaktion

Genom de öppna frågorna i enkäten tydliggjordes det att tonåringarna upplevde att de sociala nätverkssajterna bidrar med många positiva aspekter i deras vardag. Något som genomsyrar dessa svar och som nämns av alla respondenterna är möjligheten till social interaktion. Denna sociala interaktion var framförallt interaktion med vänner men även med andra kända eller okända människor. Andra möjligheter som återkom i ungdomarnas svar var att sajterna är en arena där man kan vara mer social och där man vågar uttrycka sig samt att sajterna tillåter en att kommunicera med personer som bor långt bort samt. I tabell 7 redovisas antal uttalanden av deltagarna inom de olika subkategorierna.

Tabell 7. Möjligheter till utökad social interaktion

Subkategorier	Antal uttalanden
Kontakt med vänner och andra personer	10
Arena där man vågar uttrycka sig och vara social	7
Kommunikation med personer som bor långt bort	3

6.3.1. Kontakt med vänner och andra personer

Samtliga respondenter angav att de framförallt använde de sociala nätverkssajterna för att på ett eller annat sätt kommunicera med vänner. Detta var ett fragment som kunde återfinnas under en rad olika frågeställningar. Ett par utav respondenterna nämnde att de även använde aktivitetsarenan för att kommunicera och få kontakt med nya personer. För vissa innebar aktivitetsarenan en möjlighet till social interaktion och vänskapsrelationer som saknades i verkliga livet detta uttrycktes som följande...

”Jag har svårt att skapa naturliga kontakter och få vänner på grund av min nedsättning. Jag har helt enkelt svårt att vara social. Facebook har hjälpt mig avsevärt med att skapa och upprätthålla kontakter”

Och utav en annan deltagare...

”Känner mig inte lika ensam”

Respondenterna uppgav ett par olika syften och sätt att föra social interaktion med vänner och andra personer via sajterna. Kontakterna fördes främst via chatt och meddelanden, även om respondenterna hänvisade till detta som att ”prata med vänner”. Syften med dessa kontakter kunde vara att hålla kontakt med gamla klasskamrater, kommunicera med vänner som man inte ringer eller träffar personligen, skapa nya kontakter samt att bestämma tider

för möten. Att hålla kontakt med vänner via sajterna visade sig även ha en ekonomisk fördel i jämförelse med telefon eller SMS kontakt.

6.3.2. Arena där man vågar uttrycka sig och vara social

De sociala nätverkssajterna framkom även som en arena där man vågar uttrycka sig och vara social. Det uppgavs att det inom aktivitetsarenan var lättare att uttrycka sina åsikter, och att man inom denna arena kunde göra sin röst hörd. Sajterna upplevdes av vissa respondenter som en plats där man kan våga vara social och säga vad man tycker på ett annat sätt än i verkliga livet. Sajterna omnämndes även som en nödvändighet, något som man behöver för att kunna just uttrycka sig och vara social. En utav deltagarna i studien uttryckte det som följande...

”Det är lättare att säga vad man tycker på Internet”

6.3.3. Kommunikation med personer som bor långt bort

Genom aktivitetsarenan såg vissa respondenter en möjlighet till social interaktion med personer som geografiskt sett bor långt bort. Det uttrycktes att det ibland var lättare att prata med vänner som bor långt bort via de sociala nätverkssajterna, jämfört med att träffa dem i verkliga livet. Sajterna medförde för vissa en möjlighet till att få kontakt med personer över hela världen, man behöver således inte bo nära varandra för att ”träffas”. Vidare så sågs relationer på Internet som en god lösning då man bor långt ifrån varandra, och därför inte kan träffas personligen, vilket en utav respondenterna uttryckte som följande...

”Om man bor långt ifrån varandra så kan det vara bra med Internetrelationer”

6.4. Nackdelar med användandet

Trots att respondenterna främst benämnde möjligheter och positiva aspekter inom aktivitetsarenan sociala nätverkssajter genomsyrades svaren av vissa negativa aspekter. Detta framkom som en medvetenhet, men kanske även erfarenhet av negativa aspekter och risker som sajterna kan medföra. Det främsta dilemmat som uppenbarades var att individer man kommunicerar med inom arenan kanske inte alltid är de personer som de uppger sig för

att vara, vilket ansågs kunde medföra fara. Det framkom också att Internetrelationer och möten via sociala nätverkssajter ej upplevdes som likvärdiga möten och relationer i verkliga livet. I tabell 8 redovisas antal uttalanden av deltagarna inom de olika subkategorierna.

Tabell. 8 Nackdelar med användandet

Subkategorier	Antal uttalanden
Personer är ej de som de uppger sig för att vara	6
Möten/relationer via sociala nätverkssajter är ej bättre än möten i verkliga livet	5

6.4.1. Personer är ej vilka de uppger sig för att vara

Upplevelse av oro över om personer man kommunicerar med via aktivitetsarenan verkligen är den de uppger sig för att vara uttrycktes utav ett par respondenter. Detta gällde främst personer som man ej hade träffat i verkliga livet. Denna negativa aspekt ansågs kunna medföra risker och fara. Det nämndes även att individer man kommunicerar med via sajterna kan vara allmänt oärliga, eftersom man under samtalet inte ser varandra. Vidare nämndes det att det var lättare att ha kontroll över relationer som man har i verkliga livet. Nackdelarna beskrivs av en deltagare som följande...

“Nackdelarna via Internet är att man inte vet vem man pratar med, om det är en ny kontakt som man aldrig pratat med och det kan vara vilken person som helst fast som kanske utger sig vara någon annan”

En annan respondent beskriver det såhär:

”De kan vara lögnaktiga, eftersom man inte ser vem man pratar med”

6.4.2. Möten/relationer via sociala nätverkssajter är ej bättre än möten i verkliga livet

Även om möten och relationer via de sociala nätverkssajterna betraktades som en viktig, och utav vissa nödvändig del av vardagen ansågs dessa ej som likvärdiga relationer och möten i

verkliga livet. En utav farhågorna var att möten inom aktivitetsarenan kunde till en allt för stor grad ersätta möten och relationer i verkliga livet, vilket sågs som en negativt scenario. Samtal inom de sociala nätverkssajterna upplevdes utav vissa som sämre än samtal i verkliga livet och en utav respondenterna yttrade att Internetrelationerna kunde vara farliga. Trots dessa ovan nämnda negativa aspekter, sågs kommunikation via sajterna som en eventuell lösning vid brist på social interaktion i verkliga livet, vilket uttrycktes som följande...

“Samtal via sociala nätverk är inte bättre än de i verkliga livet, men samtalen är bättre än att inte kommunicera alls”

Diskussion

I resultatet framkom det att aktiviteter inom aktivitetsarenan är en stor del av dessa tonåringars vardag, då majoriteten av gruppen vistades inom arenan varje dag. Vidare framkom det att aktivitetsarenan utökar möjligheterna till social interaktion men kan medföra både för och nackdelar. Nedan följer en diskussion kring metod och resultat.

7.1. Metoddiskussion

Då samtliga undersökningsspersoner som svarade på enkäten var 18 år eller äldre, behövdes inte målsmans underskrift, vilket torde vara anledningen till att åldersspannet på undersökningsgruppen blev 18-20 år. Enligt mellanhand delades informationen ut även till personer under 18 år, detta för att få ihop deltagare till studien, men ett rimligt antagande är att färre underskrifter skickades tillbaka antingen för besväret att få målsmans underskrift, eller för att målsman inte gav sitt samtycke. Antalet undersökningsspersoner är således en brist i denna studie, då svarsfrekvensen bör vara över 70 % vid en enkätstudie. Det är enligt Olsson & Sörensen (2001) annars inte meningsfullt att statistiskt bearbeta datan. Dock menar de att det ändå kan finnas värdefulla upplysningar av olika slag att få ut av enkäten, som därför inte ska förbises. Författarna anser att studien, trots den låga svarsfrekvensen, har många viktiga poänger framförallt tack vare de kvalitativa, öppna enkätfrågorna. Men även genom den statistiska sammanfattningen av skattningsfrågorna, då intressanta svar framkom här, trots undersökningsgruppens storlek. Dessa gav innehållsrika svar, som författarna delvis anser kompensera för tidigare nämnda brist. Ett alternativ som hade kunnat övervägas för att öka svarsfrekvensen hade varit att ta kontakt mer fler verksamheter runtom i Sverige, där ungdomarna hade passat för inklusionskriterierna, men på grund av tidsbrist var detta inte

någon möjlighet. Då antalet deltagare i studien ansågs vara för få för att statistiskt kunna bearbeta datan i en databas, vilket var tänkt från början, valdes det att istället göra en deskriptivt statistisk redogörelse av datan. Denna redogörelse beskriver därav ej gruppen som helhet i procentantal, vilket kunde göras om undersökningsgruppen varit större. Istället räknades medianen för de sammanlagda svaren på skattningsfrågorna ut manuellt. En beskrivning av gruppens svar med antal individer, median och spridningsmått (Min-Max) av skattningsfrågorna presenterades.

Tanken med studien var från början att metoden skulle bestå både av ett kvantitativt förhållningssätt, genom en nätenkät, men också av mer djuplodande kvalitativa uppföljningsintervjuer via live chat. Att undersökningen skulle ske via Internet kändes naturligt, då själva syftet riktades mot just detta ämnesområde. Tiden har dock varit en bristvara redan från arbetets start, varpå författarna valde att enbart fokusera metoden på enkäter, med inslag av kvalitativa enkätfrågor. Detta för att erhålla fylligare svar och utförligare förklaringar på de förformulerade problemställningarna. Eftersom antalet undersökningsspersoner redan från början var lågt hade det kanske varit att föredra att istället välja intervjuer som metod, men då författarna inte kunde förutspå den låga svarsfrekvensen, användes de kvalitativa enkätfrågorna med fördel som bas för en del av resultatanalysen. Det kan diskuteras huruvida metoden nätenkät faktiskt fick fram mera utförliga svar än vad man hade fått av eventuella intervjuer. Detta eftersom det genom de öppna enkätfrågorna framkom att majoriteten av respondenterna hade lättare att uttrycka sig via nätverkssajterna än i verkliga livet, vilket kan relateras till nätenkäterna. De kvalitativa frågorna har således till viss del fungerat som en kompensation för tidigare nämnda brister. Att blanda kvalitativ och kvantitativ metod har snarare beskrivits som ett sätt att berika forskningen, och de två metoderna kan komplettera varandras styrkor och svagheter (Gelo, Braakmaan & Benetka, 2008). Som student och förstagångsforskare, rekommenderar Graneheim & Lundman (2004) att använda manifest innehållsanalys vid ett kvalitativt förhållningssätt. Detta för att en större erfarenhet och kunskap ofta krävs för att kunna tolka de underliggande meningarna i den latenta innehållsanalysen. Då författarna till denna studie avsåg att få ett djupt och innehållsrikt resultat, trots den låga svarsfrekvensen beslutades det, oberoende av ovan nämnda rekommendationer att inte bara använda manifest utan även latent innehållsanalys. Följaktligen breddades resultatet och blev mera djupgående till följd utav kombinationen av metodval. Genom kombinationen av metoder kunde motsvarigheter påfinnas under delarna

för de olika analysmetoderna, sålunda fanns likheter mellan resultatet från innehållsanalysen och den deskriptiva statistiken.

Inom ramarna av inklusionskriterierna som fastställdes av författarna, bads mellanhanden dela ut information, samtyckesblankett och följebrev till undersökningspersonerna. Detta innebär att mellanhanden har vetskap om vilka som tillfrågats om medverkan i studien. Här skulle informanternas konfidentialitet eventuellt ha riskerats, men då mellanhanden varken vet vilka som till slut tackade ja till medverkan, eller vem som svarat vad i enkäten, anser författarna att konfidentialiteten som utlovats har uppfyllts. Ingen av deltagarna kan i resultatet identifieras, och i enlighet med de etiska riktlinjerna har inga orter, verksamheter eller namn nämnts.

7.2. Resultatdiskussion

Resultatet visar att ungdomarna främst ägnar sig åt sociala aktiviteter som kommunikation med vänner och andra personer inom arenan. De personer som respondenterna kommunicerade med oftast visade sig vara vuxna personer som man träffade dagligen och nära vänner. Enligt Kielhofner (2008) innebär de sistnämnda kamratkontakterna en viktig källa till information som präglar tonåringen och dess intressen. Olika syften med kamratinteraktionen genom sajterna var att upprätthålla kontakter med vänner och göra upp planer med vänner. Respondenterna utför således sociala aktiviteter relaterat till rollen som vän, vilken enligt Kielhofner (2008) är en ytterst viktig roll för ungdomen under identitetsutvecklingen. Hwang & Nilsson (2007) belyser även vikten av att ingå i ett socialt samspel under ungdomens identitetsutveckling, vilket för undersökningspersonerna möjliggjordes ytterligare genom sajterna. Att respondenterna kommunicerade med vuxna som de träffar dagligen i en sådan stor utsträckning kan relateras till andra studier, vilka visat att ungdomar med rörelsehinder kan utföra färre aktiviteter med jämnåriga, jämfört med ungdomar utan rörelsehinder (Kinavey, 2007). Eftersom alla deltagare i denna studie är i övre tonåren kan det dock konstateras att dessa antagligen ser sig själva som vuxna, och därav även sina jämnåriga vänner eller bekanta som de kommunicerar med via sajterna.

Tidigare studier har visat att ungdomar med rörelsehinder kan uppleva sig begränsade vad det gäller sociala aktiviteter med jämnåriga och andra fritidsaktiviteter (Kinavey, 2007, Vuillerot et al, 2010). Vidare kan dessa ungdomar uppleva problem gällande otillgänglighet i den

fysiska miljön (Fange, Iwarsson & Persson, 2002). Kielhofner (2008) betonar innebörden av miljöns påverkan på individen samt att denna kan erbjuda möjligheter, stöd, krav och hinder. Vidare klargör Kielhofner (2008) att hinder i den sociala miljön kan vara att personen med rörelsehinder blir utesluten ur sociala grupper. Detta är något som framkom i resultatet av denna studie, då en av respondenterna uttryckte svårigheter att skapa sociala kontakter och skaffa vänner på grund av sin nedsättning, som i sin tur ansågs ha underlättats av sajterna. Detta överensstämmer med Bakers (2009) konklusion angående att personer som känner en osäkerhet i sociala relationer istället kan vända sig till sociala medier för kommunikation. Det kan följaktligen konstateras att då respondenterna kan uppleva hinder och krav i den fysiska och sociala miljön kan möjligheter och stöd som till viss del kan uppväga dessa erbjudas inom de sociala nätverkssajterna. För vissa utav respondenterna i studien komplementerades således möjligheter till social interaktion och vänskapsrelationer som saknades i verkliga livet med interaktion och relationer via nätverkssajterna. Förklaringarna till detta spekuleras vara att respondenterna inom sajterna kunde uttrycka sig och vara sociala på ett annat sätt än i verkliga livet. Andra möjliga motiveringar till detta kan vara att nätverkssajterna erbjuder respondenterna möjligheter till kontakter med personer som geografiskt sett bor långt bort, dit kanske respondenterna inte kan förflytta sig på grund utav eventuella hinder i den offentliga miljön.

Enligt resultatet gav de sociala nätverkssajterna ungdomarna en möjlighet att våga uttrycka sig. Det uppgavs att detta var lättare via sajterna jämfört med i verkliga livet. Följande föreslår att ungdomarna genom denna sociala aktivitetsarena får prova på olika roller genom att uttrycka sina åsikter och meningar, vilket enligt Kielhofner (2008) underlättar utvecklingen av aktivitetsidentiteten. Hwang & Nilsson (2007) tillägger att sökandet efter identitet förutom utforskandet av roller även innefattar utforskandet av sociala grupper. Resultatet av denna studie visade att ungdomarna i hög grad upplevde att de genom sajterna kunde vara delaktiga i grupper med personer som delade deras intressen, värderingar och åsikter. Ungdomarna kunde följaktligen utforska både sociala grupper och roller inom aktivitetsarenan. Detta pekar på att de sociala nätverkssajterna är en arena som bistår med utökade möjligheter för utveckling av identitet och aktivitetsidentitet. Hwang & Nilsson (2007) styrker vikten av tillhandahållandet av sociala arenor för en oproblematisering av identitetsutveckling. Däremot menar de att då för många arenor erbjuds kan tonårstiden bli problematisk. Detta kan kopplas till de risker och negativa aspekter som Pujazon-Zazik & Park (2010) och Reich (2010) menar kan uppstå i och med användandet av sajterna, vilka

även nämns som nackdelar utav respondenterna.

Då aktivitetsidentiteten kan utvecklas genom sajterna lägger detta grunden för ungdomarnas aktivitetsval, vilket enligt Kielhofner (2008) kan vara valet av partner eller karriär. Vidare menar Moyers (2005) att specifika aktiviteter utförs inom eller i relation till sociala grupper, medan Kielhofner (2008) påvisar hur olika aktiviteter tillkommer med olika roller. Slutsatser som kan dras av detta är att aktiviteter inom de sociala nätverkssajterna inte bara avgör vad man gör inom denna arena, utan även vilka aktiviteter som utförs i verkliga livet. Detta kan vara aktiviteter som är kopplade till roller som erhållits via sajterna eller aktiviteter som är relaterade till grupper vilka man deltar i inom sajterna. Det kan även vara aktiviteter kopplade till aktivitetsval som framkommit i och med utvecklande av aktivitetsidentiteten, som till viss del har utvecklats inom sajterna.

En tidigare studie har visat att ungdomar med rörelsehinder har fler restriktioner från föräldrar och vårdpersonal gällande internetanvändande, jämfört med jämnåriga utan rörelsehinder (Lathouwers, de Moor & Didden, 2009). En sådan slutsats kan ej dras utefter resultatet från vår studie, då vår undersökningsgrupp endast bestod utav ungdomar med rörelsehinder. Man kan dock konstatera att rakt motsatt resultatet från den tidigare studien, upplevde respondenterna i vår studie inga restriktioner gällande användandet av sociala nätverkssajter från föräldrar eller assistenter. En sannolik förklaring till detta är att deltagarna i vår studie var i övre tonåren eller äldre, och myndiga. Följaktligen kan dessa tänkas ha självständighet och ansvar i en större utsträckning än yngre tonåringar, vilka deltog i den tidigare studien. Aktivitetsvalen utvecklas enligt Kielhofner (2008) i takt med erfarenhet och mognad. En rimlig hypotes är att erfarenheter och mognad, såväl som självständighet och ansvar, nås genom att ungdomen själv får prova sina vingar, det vill säga genom att exempelvis uttrycka åsikter, träffa nya personer genom sajterna och träna interaktionsförmågan genom att kommunicera med andra människor i omgivningen genom sajterna. Resultatet av studien ger således ett positivt intryck jämfört med tidigare studier angående ungdomar med rörelsehinder och restriktioner, då ett antagande kan vara ungdomarna i denna studie inte blivit hindrade i utvecklingen av aktivitetsidentitet och således har chans att göra goda aktivitetsval i enlighet med självständighet, ansvar och mognad.

Vidare visade resultatet att respondenterna påvisade en tydlig medvetenhet om riskerna som

kan finnas inom aktivitetsarenan vilka nämns utav Pujazon-Zazik & Park (2010). Det uttrycktes oro över att personer man möter inom sajterna ej är vilka de uppger sig för att vara, samt att internetrelationerna kan vara farliga. Detta kan enligt Pujazon-Zazik & Park (2010) resultera i risker såsom nätmobbing. Vidare visade resultatet att respondenterna även uttryckte en medvetenhet om negativa aspekter såsom överanvändning, något som enligt Kaplan & Haenlein (2010) kan leda till att en individ blir en så kallad "facebook addict". Vidare nämndes en oro över att sociala aktiviteter via nätverkssajterna till en allt för stor del kan ersätta liknande aktiviteter i verkliga livet. Det sistnämnda överrensstämmer med resultatet av en tidigare studie där undersökningspersonerna liknande respondenterna i denna studie påvisade betänkligheter kring att chansen att ta kontakt med och umgås med vänner i verkliga livet minskade i och med användandet av sajterna (Reich, 2010). Resultatet visade således att respondenterna var medvetna om de hinder och begränsningar som kan upplevas inom den virtuella miljö, som är sociala nätverkssajter. Det kan diskuteras att respondenterna ej är i behov utav de yttre restriktioner till internetanvändande som påvisats av Lathouwers, de Moor & Didden (2009). Detta grundat på att deltagarna visar en klar medvetenhet gällande de risker och negativa aspekter som kan påfinnas inom aktivitetsarenan.

Det framkom tydligt i resultatet, att trots alla de möjligheter som de sociala nätverkssajterna erbjöd, ansågs möten och relationer via arenan ej likvärdiga möten och relationer i verkliga livet. Trots detta sågs kommunikation via sajterna som en nödvändig del utav vardagen för vissa utav respondenterna. Detta eftersom social interaktion saknades i verkliga livet. En studie av Vuillerot et al (2010) visar att många ungdomar med rörelsehinder kan vara i behov av mer dynamiska och utmanande kontakter och relationer med andra. Sajterna kan konstateras erbjuda dessa gynnande möjligheter för ungdomarna. Det beskrevs att kommunikation via sajterna var bättre än ingen kommunikation alls. Så även om deltagarna enligt resultatet ansåg arenan som otillräcklig, torde de vara ett bra komplement och hjälpmedel, som måhända kan hjälpa ungdomen att utveckla sina interaktionsfärdigheter. Här finns egentligen inga direkta hinder till att se kommunikationen och relationerna som skapas genom de sociala nätverkssajterna som en delaktighet i sociala aktiviteter, då dessa istället utförs i den virtuella aktivitetsarenan sociala nätverkssajter. Liknande Wilcocks (2006) iakttagelse angående att människan numera flyttar många sociala aktiviteter till den tekniska sfären, har alltså denna studie påvisat förekomsten av dessa förändringar.

8. Konklusion

Studien identifierar de sociala nätverkssajterna som en arena där sociala aktiviteter utförs, vilka kan vara avgörande för utvecklingen av identitet och aktivitetsidentitet hos ungdomen med rörelsehinder. Vidare kan upplevda hinder och krav i den fysiska och sociala miljön uppvägas genom de möjligheter och stöd som erbjuds inom de sociala nätverkssajterna. Även om möten inom denna virtuella aktivitetsarena inte ses som likvärdig med möten i det verkliga livet, kan arenan ses som ett komplement för utökad social interaktion. Aktiviteter inom arenan påverkar även vilka aktiviteter som utförs i verkliga livet. Detta inte minst för att arenan erbjuder nya roller, delaktighet i sociala grupper samt utvecklad aktivitetsidentitet, vilket är avgörande för aktivitetsval som kan prägla resten av livet. Vidare studier som syftar till att belysa mänsklig aktivitet i samband med olika typer av sociala medier, är nödvändiga. Detta eftersom användandet av medieformerna upptar en stor del av många individers aktivitetsmönster, och som framkommer av denna studie kan vara av stor vikt för människans utveckling, aktivitetsrepertoar och aktivitetsval. Det vore av intresse att inrikta framtida studier på att mera djupgående studera förflyttningen av sociala aktiviteter från verkliga livet till de sociala medierna, samt konsekvenserna av detta på individens hela aktivitetsområde. Kunskapen gällande ungdomarnas användande av sociala nätverkssajter som författarna erhållit genom studien kan således vara till stor nytta för arbetsterapeuter som arbetar med den undersökta målgruppen när det gäller förståelse för aktivitetsarenan och dess eventuella mening och inverkan på individen.

9. Referenser

Baker, V. (2009). Older Adolescents' Motivations for Social Network Site Use: The Influence of Gender, Group Identity, and Collective Self-Esteem. *Cyberpsychology & Behaviour*. 12(2): 209-213.

Christiansen, C., & Baum, C. (2005). *Occupational therapy; Performance, participation and well-being* (3rd ed). Thorofare: SLACK Incorporated. ‘

Dwyer, C., Hiltz, S.R., Poole, M.S., Gussner, J., Hennig, F., Osswald, S., Schliesslberger, S., & Warth, B. (2010). *Developing Reliable Measures of Privacy Management within Social Networking Sites*. 43rd Hawaii International Conference on System Sciences. 1-10. (IEEE, ISSN:15301605)

Ejvegård, R. (2003). *Vetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur.

Erikson Homburger, E. (1968). *Ungdomens identitetskriser*. Stockholm: Natur & Kultur.

Fange, A., Iwarsson, S., & Persson, A. (2002). Accessibility to the public environment as perceived by teenagers with functional limitations in a south Swedish town centre. *Disability and rehabilitation*. 24 (6): 318-26.

Foster, M.K., Francescucci, A., & West, B. (2010). Why Users Participate in Online Social Networks. *International Journal of e-Business Mangementa*. 4 (1): 3-19.

Gelo, O., Braakmaan, D. & Benetka, G. (2008). Quantitative and Qualitative Research: Beyond the Debate. *Integrative Psychological and Behavioral Science*. 42: 266-290.

Graneheim, U.H., & Lundman, B. (2003). Qualitative content analysis in a nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*. 24, 105-112.

Hwang, P., & Nilsson, B. (2007). *Utvecklingspsykologi*. Stockholm: Natur & Kultur.

Jerlang, E., Egeberg, S., Halse, J., Jonassen, A.J., Ringsted, S., & Wedel-Brandt, B. (2005). *Utvecklingspsykologiska teorier*. Stockholm: Liber.

Jia, Y., Zhao, Y., & Lin, Y. (2010). *Effects of System Characteristics on Users' Self-disclosure in Social Networking Sites*. 2010 Seventh International Conference on Information Technology. Department of Information Systems, City University of Hong Kong, Hong Kong SAR, China.

Kaplan, A., & Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business Horizons*. (53) 59-68.

Kielhofner, G. (2004). *Conceptual Foundations of Occupational Therapy* (3rd ed). Philadelphia: Davis Company.

Kielhofner, G. (2008). *A model of human occupation- Theory and Application* (4th ed). Philadelphia: Lippincott, Williams & Wilkins.

Kinavey, C. (2007). Adolescents Born With Spida Bifida: Experiential Worlds and Biopsychosocial Developmental Challenges. *Issues in Comprehensive Pediatric Nursing*. (30) 147–164.

Kristiansen, K., & Trausdóttir, R. (2004). *Gender and disability research in the nordic countries*. Lund: Studentlitteratur.

Lagerheim, B. (2001). *Att utvecklas med handikapp*. Stockholm: Liber.

Lathowers, K., de Moor, J., & Didden, R. (2009). Access to and use of Internet by adolescents who have a physical disability: A comparative study. *Research in Developmental Disabilities*. 30: 702-711.

Moyers, P. (2005). *Introduction to occupational-based practice*. I Christiansen, C., Baum, C. Occupational therapy: Performance, participation and well-being (3rd ed). Thorofare: SLACK Incorporated.

Olsson, H., Sörensen, S. (2001). *Forskningsprocessen- Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. Stockholm: Liber.

Pujazon-Zazik, M., & Park, J. (2010). To Tweet, or Not to Tweet: Gender Differences and Potential Positive and Negative Health Outcomes of Adolescents' Social Internet Use. *American Journal of Men's Health*. 4(1) 77-85.

Reed, K. L. (2005). *An annotated history of the concepts used in occupational therapy*. I Christiansen, C., Baum, C. Occupational therapy; Performance, participation and well-being (3rd ed). Thorofare: SLACK Incorporated.

Reich, S. (2010). Adolescents' sense of community on Myspace and Facebook: a mixed-methods approach. *Journal of Community Psychology*. 38(6) 688-705.

Rozental, T., George, T., & Chacko, A. (2009). Social Networking Among Upper Extremity Patients. *Department of Orthopaedic Surgery, Harvard Medical School, Beth Israel Deaconess Medical Center, Boston, MA*. (ASSH Published by Elsevier, 2010).

Smedema, S. M., & McKenzie, A. R. (2010). The relationship among frequency and type of internet use, perceived social support, and sense of well-being in individuals with visual impairments. *Disability and Rehabilitation*. 32(4) 317-325.

Suris, J-C., Akre, C., Berchtold, A., Bélanger, R. & Michaud, P-A. (2010). Chronically Connected? Internet Use Among Adolescents With Chronic Conditions. *Journal of*

Adolescent Health. (46) 200-202.

Vuillerot, C., Hodgkinson, I., Bissery, A., Schott-Pethelaz, A-M., Iwaz, J., Ecochard, R., D'Anjou, M-C., Commare, M-C., & Bernard, C. (2009). Self-Perception of Quality of Life by Adolescents with Neuromuscular Diseases. *Journal of Adolescent Health.* 46 (2010) 70-76.

Wilcock, A. (2006). *An Occupational Perspective of Health* (2nd ed). Thorofare NJ: SLACK Incorporated.

Williams, A & Merten, M. (2008). A Review of Online Social Networking Profiles by Adolescents: Implications for Further Research and Intervention. *Adolescence.* 43 (170) 254-274.

Wrangsjö, B. (2004). *Tampas med tonåringar.* Finland: Natur & Kultur.

Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar [RBU], Den 27 oktober, 2010

<http://www.rbu.se/start.asp?sida=7154>

Bilaga

Sociala nätverkssajter som aktivitetsarena för tonåringar med rörelsehinder

Var vänlig fyll i nedanstående frågor. Samtliga frågor är obligatoriska. Om du inte kan ta ställning till en specifik fråga, skriv då "vet ej" i textrutan. Du avslutar enkäten genom att trycka på "submit" eller slutför längst ner på sidan. Tack för din medverkan!

---

* Required

1. Ålder *

2. Kön *

- Tjej
- Kille

3. Boende *

- Elevhem
- Hemmaboende hos föräldrar
- Eget boende
- Annat

4. Diagnos *

5. Civilstånd *

- Singel
- Har flickvän/pojkvän

Del I: Användandet av sociala nätverkssajter

6. Vilka olika sociala nätverkssajter använder du? *

- Facebook
- MySpace
- Bilddagboken
- Lunarstorm
- Annat

7. Varför använder du dig utav sociala nätverkssajter? *

8. Hur ofta använder du sociala nätverkssajter? *

- 1-2 dagar i veckan
- 2-4 dagar i veckan
- 4-6 dagar i veckan
- Varje dag

9. Hur länge brukar du vid varje tillfälle använda de sociala nätverkssajterna? *

- 0-30 min
- 30 min-1 timme
- 1-2 timmar
- 2-3 timmar
- 3-4 timmar
- 5 timmar eller mer

10. Hur ofta händer det att du glömmet bort tiden då du använder dig utav nätverkssajterna? *

1   2   3   4   5

Aldrig	☐	☐	☐	☐	☐	Händer mycket ofta
--------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

Kommentar:

11. Vad gör du mest på de sociala nätverkssajterna? * Kryssa i högst 3 alternativ

- Chattar
- Meddelande till andra
- Laddar upp bilder
- Kollar på andras bilder
- Egna statusuppdatering
- Läser andras profiler, loggar och status.
- Aktivt deltagande i grupper
- Spelar spel
- Letar upp gamla eller nya kontakter
- Annat

12. I hur hög grad kan du uppleva dig hindrad till att använda sociala nätverkssajter (t ex av föräldrar, assistenter eller begränsad internetuppkoppling)? *

1   2   3   4   5

Inte alls	☐	☐	☐	☐	☐	I mycket hög grad
-----------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------

Kommentar:

13. Vad av följande upplever du som mest hindrande för din användning av sociala nätverkssajter? Kryssa i högst 3 alternativ

- Begränsningar från föräldrar
- Begränsningar från assistenter/boendepersonal
- Begränsningar från andra personer
- Begränsad internetuppkoppling eller datortillgång
- Andra begränsningar

Kommentar:

Del II: Personer som du kommunicerar med via sociala nätverkssajter

14. Hur ofta kommunicerar du med jämnåriga personer som du träffar dagligen via sociala nätverkssajter? * T ex med klasskamrater eller skolkamrater.

1   2   3   4   5

Aldrig	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket ofta
--------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------

Kommentar:

15. Hur ofta kommunicerar du med vuxna personer i din omgivning som du träffar dagligen via sociala nätverkssajter? * T ex med assistenter eller lärare.

1   2   3   4   5

Aldrig	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket ofta
--------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------

Kommentar:

16. Hur ofta kommunicerar du med nära vänner via sociala nätverkssajter? *

1   2   3   4   5

Aldrig	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket ofta
--------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------

Kommentar:

17. Hur ofta kommunicerar du med familjemedlemmar och släktingar via sociala nätverkssajter? *

1   2   3   4   5

Aldrig	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket ofta
--------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------

Kommentar:

18. Hur ofta använder du sociala nätverkssajter för att kommunicera med vänner som du sällan träffar i verkliga livet? *

1   2   3   4   5

Aldrig	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket ofta
--------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------

Kommentar:

19. Hur ofta använder du sociala nätverkssajter för att göra upp planer med vänner? *

1   2   3   4   5

Aldrig	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket ofta
--------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------

Kommentar:

20. Hur ofta händer det att du använder sociala nätverkssajter för att flörta? *

1   2   3   4   5

Aldrig	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket ofta
--------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------

Kommentar:

21. Hur ofta träffar du nya personer genom sociala nätverkssajter? *

1   2   3   4   5

Aldrig	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket ofta
--------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------

Kommentar:

22. Har det hänt att du i verkliga livet har träffat personer som du först lärt känna genom sociala nätverkssajter? *

- Ja
- Nej
- Kommentar:

23. Hur upplever du "internet-relationer" jämfört med relationer i verkliga livet? *

Del III: Upplevelse av användandet av sociala nätverkssajter

24. I hur hög grad upplever du att sociala nätverkssajter erbjuder dig möjligheter som ej finns i verkliga livet? * Till t ex nya möten, uttrycka intressen och åsikter eller delta i grupper.

1 2 3 4 5

Inte alls	☐	☐	☐	☐	☐	I mycket hög grad
-----------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------

Kommentar:

25. I hur hög grad upplever du att sociala nätverkssajter ger dig en möjlighet att uttrycka vem du är? * T ex till att uttrycka dina åsikter, intressen och värderingar.

1 2 3 4 5

Inte alls	☐	☐	☐	☐	☐	I mycket hög grad
-----------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------

Kommentar:

26. I hur hög grad upplever du att sociala nätverkssajter ger dig möjlighet till att vara delaktig i grupper med personer som delar dina intressen, värderingar eller åsikter? *

1 2 3 4 5

Inte alls	☐	☐	☐	☐	☐	I mycket hög grad
-----------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------

Kommentar:

27. Till hur stor del upplever du att du ersätter möten i verkliga livet med möten via sociala nätverkssajter? *

1 2 3 4 5

Inte alls	☐	☐	☐	☐	☐	Till mycket stor del
-----------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	----------------------

Kommentar:

28. Vilka fördelar upplever du med möten via sociala nätverkssajter jämfört med möten i verkliga livet? *

29. Vilkar nackdelar upplever du med möten via sociala nätverkssajter jämfört med möten i verkliga livet? *

30. Vilken roll har användandet av sociala nätverkssajter för dig i din vardag? *
